

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANO; főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

A kétszázalékos drágulás

Hivatalos körök állapítják meg, hogy az élet az elmúlt hónapban megint észrevehetően megdrágult. Az index-szám, amely pontos hőmérője az elsősorú szükségleti cikkek árának, két ponttal emelkedett augusztustól szeptemberig. Ez a szürke és első pillanatra lélek nélküli statisztikai adat a hozzáérők szemében a legszomorúbb perspektívát nyújtja. A laikusok csak azt érzik, hogy észrevehetően megint drágább lett a kenyér, a hús, a zsír, a lakás és lényegesen megdrágultak a ruházati cikkek is. A helyzet azért súlyos, mert hónapokkal ezelőtt már esett a hőmérő, mintha csökkent volna a drágaság: a nyár közepén az index-szám 1 százalékos esést mutatott. Most az ősz elején hamarosan visszacsúszott mindent a drágasági index és ma már ott tartunk, ahol voltunk.

A statisztika azonban nem csak ezt mutatja. Összehasonlítást közöl a békebeli árákkal is és megállapítja, hogy a békebeli lej értékéhez képest a drágaság ma 5231 százalékos lesz ki. Ehhez megint magyarázat szükséges. Amennyit jelent ez a hivatalos szám, hogy ma minden sokkal drágább az arany paritásánál is és hiába térnek át az aranyleire, mindenért majdnem 13 százalékkal többet kellene fizetni, mint békében.

Nehezen tudjuk elhinni ezt az újabb drágasági hullámot, nem csak azért, mert a gazdasági előfeltételek nem igazolják, hanem ióképen azért, mert nem is vagyunk abban a helyzetben, hogy megusszunk megint egy ilyen lényeges ár-emelkedést. Alapítsuk meg egészen nyugodtan, hogy végtelenül szegények vagyunk. Leokoztuk igényeinket a lehető legkisebb mértékre, lemondunk a szórakozásokról, a fényüzésről, az utazásról. — Csak nagyon kivételesen szerencsés családok engedhetik meg maguknak a kultúrát és a színházat, a könyveket, a sportot; úgy látszik, még tovább is kénytelenek leszünk összehúzni magunkat. Nem fogtunk rendes ruhára, élelmezésre sem és igazán megdöbbentő arra gondolni, mi fog történni, ha a lakbéréket újból emelik,

vagy ha teljesen szacaddá tesszik a lakásokat.

Mert a drágasági index nem általános. Van egy bizonyos érték, amelynek az ára nem emelkedett, sőt lényegesen csökkent. Ez az érték az ember szellemi és fizikai munkája. Egyetlen banál sem fizetnek többet a tisztviselőknek, a hivatalnokoknak, az alkalmazottaknak és a munkásoknak. Pedig a gazdasági élet hőmérője éppen őket érinti elsősorban. Ők azok, akiknek napról-napra kell beszerezni az élelmi cikkeket, a ruházatot és elsősorban róluk van szó, amikor a lakásproblémát tárgyalják.

A leéptetés politikája és a szüntelődő munka az alkalmazottak százezreit fosztotta meg kenyerétől. Ez azonban nemcsak rájuk nézve volt tragédia, hanem azokra a „szerencsésekre” is, akik megtarthatták jogalkozásukat. A munkanélküliek tartalék-szerege annyit jelent, hogy mindenkinek végső erőszakkal ragaszkodnia kell pozíciójához, bármennyire szegényes és nyomorúságos megéheztést jelent, mert a munkanélküliek táborából, ebből a kimerítő, tetlen rezervából nagyon könnyű bárkit is pótolni és száraz kenyérért talán még schasém is olyan késhegyig menő élet-halál-harc, mint most.

A két százalékos ár-növekedés valóságos tömegszerencsétlenséget jelent. A hivatalos körök tudják ezt, hiszen ők hozzák nyilvánosságra. — Reméljük és bizunk benne, hogy tudni fogják kötelességüket. Annak fogják fel a drágasági hullámot, ami tulajdonképpen, az ország legnagyobb problémájának, amelyet minden eszközzel meg kell oldani.

A „Miss Columbia” megsérült, de Levinének semmi baja...

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából jelentik: A Miss Columbia nevű repülőgép, amellyel annak idején Chamberlin és Levine Amerikából Európába repültek, pár napja Rómában van, Levine vezetése alatt. Tegnap Levine, Louis orléansi

Válságban a francia kormány

Leszavazták a hadügyminisztert

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: A párisi kamara pénzügyi bizottsága Painlevé minisztert hosszas érvelése ellenére 8 szavazattal 7 ellen leszavazta akkor, amikor a jövő évi hadgyakorlatokhoz lételeket kért megszavazni.

E leszavazás körül súlyos konfliktusok várhatók. Azt hiszik, hogy a francia-orosz feszültség és a touloni tengerész lázadás az oka a leszavazásnak. A szociálisták a Rakovsky-ügyben követelik a külügyi bizottság sürgős összehívását, a touloni események miatt pedig a tengerészeti bizottság egybehívását. Poincaré miniszterelnök előre bejelentette, hogy költségvetését bizalmi kérdésnek tekinti és ha bármely pontjában is leszavaznák, okvetlen lemond.

Monstre hazaárulási-ügy Jugoszláviában?

29 előkelő személy tiltakozatos letartóztatása

— Az Estilap eredeti távirata —

Ujvidékről jelentik: Az itt megjelenő Deutsches Volksblatt értesülése szerint a szabadkai rendőrség 29 személyt hazaárulás és kémkedés gyanúja miatt letartóztatott és Belgrádba szállított. A letartóztatások között állítólag a régi közelet több nevezetes egye-

nisége is szerepelt, így Mamuzsics volt szabadkai főkapitány. A letartóztatások a közvéleményben nagy megdöbbenést és izgalmat keltettek. A hatóságok a sajtóval és a nyilvánossággal semmitsem közöltek.

Diákok összeesküdtek tanárok kiirtására

Ploesti szenzációja

Bukaresti tudósítónk táviratozza: Emlékeztet az a véres dráma, amely néhány nappal ezelőtt történt a ploestii lyceumban. Egy ötödik osztályos diák, aki megbukott a javítóvizsgán is, bosszút akart állni a tanáron, aki elbukatta. Ezért a liceum egyik osztályában többször rálőtt a tanárra, majd önmaga ellen fordította a

fegyvert. A lövések nem voltak halálosak és mindakettő gyógyulóban van.

Van most az ügynek egy szenzációs fordulata. Ugyanis a vizsgálóbíró, aki az ügyben a vizsgálatot folytatja, feljelentést kapott, amely szerint ez a merénylet nem elszigetelt jelenség, hanem

a liceumban kiterjedt összeesküvést szöttek azért, hogy több tanárt eltegyenek láb alól.

A vizsgálat megállapította, hogy a feljelentésnek alapja van

és már tudják is annak a két tanárnak a nevét, akiket az összeesküvők először akartak megölni.

A leleplezés nagy izgalmat keltett Ploestiben. A vizsgálat teljes apparátussal folyik tovább.

Az idei szezon első hangversenye

Hirt adott a „Nagyvárad Estilap” arról a szenzációs sikerről, amelyet egy Váradról elszármazott kiváló művész: Macalik Nándor aratott Münchenben, ahol a Neue Bach-Gesellschaft ezidei Bach-emlékünnepején szerepelt.

Macalik Nándor, aki a krakkói zeneakadémia gordonka-tanára és a lengyel művészvilág egyik ismertnevi kiváló tagja, a müncheni siker alapján európai körútra kapott szerződést s a tél folyamán az összes nagy európai metropolisok hangversenytérmeiben meg fog szólalni a multak feledéséből előhozott régi hangszer a „viola da gamba”.

Macalik körútja előtt szülei látogatására Nagyváradra érkezett, ahol régi barátai kérésére és unszolására a jövő hét folyamán hangversenyt ad és itt is bemutatja azt a hangszer, amelynek reneszansza jórészt az ő nevéhez fog fűződni.

A „Viola da gamba” a XVII. század csodás hangja mely hegedűje, a mai gordonka őse, a mely régmúlt időkben királyi udvarokban, főúri kastélyokban szórakoztatta az akkori idők szép asszonyait.

Macalik hangszere az angol királyi udvartól ered és ma már alig 4-5. hasonló kora példány van belőle az egész világon.

A hangversenyen, amely iránt méltóan nagy érdeklődés nyilvánul meg, Macalik Gaby kíséri a kiváló művészt zongorán és önálló hangversenyszámokkal is szerepelni fog. Felép még Marcus Ritta, az ünnepekt énekművész is, aki modern műdalok mellett néhány ősrégi balladát fog énekelni a „viola da gamba” kísérete mellett.

A hangverseny jegyeit a Hegedűs Hirlapiroda árusítja.

Heyman szinkör

Szerda 5, 7 és 9 órákor: Pompei utolsó napja. Világszenzáció! Főszerepben: Várkonyi Mihály, Korda Mária és Bernhardt Goetzke. Teljesen új kópia. Rendes helyárakkal.

Csütörtök 5, 7 és 9 órákor utolsó napja: Pompei utolsó napja. Világszenzáció. Főszerepben: Várkonyi Mihály, Korda Mária, Bernhardt Goetzke. Rendes helyárakkal.

Péntek 5, 7 és 9 órákor: Nagy premier! Josephine Baker és a Tiller görög „A nap bolondja” c. hatalmas revüben. Szenzációs kiállítás! Bővített zenekar! Kedvezményes jegyek nem érvényesek! Mérsékelt emelt helyárakkal!

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor: Nagy premier! Josephine Baker és a Tiller görög „A nap bolondja” c. hatalmas revüben. Szenzációs kiállítás! Bővített zenekar! Kedvezményes jegyek nem érvényesek! Mérsékelt emelt helyárakkal!

Megint csak emelést jelent a vízdiak „leszállítása”

— Levél a szerkesztőhöz —

Meghatódva olvastam a tegnapi lapokból, hogy dr. Simonca György pénzügyi tanácsos ur a víz- és csatornázási díjak leszállítására tett javaslatot. Ceruzát vettem elő, s megdöbbenve állapítottam meg, hogy ezen „leszállítás” nálam a régi díjnak 80 százalékkal, tehát majdnem a kétszeresére való felemelését jelenti.

Évi házbérem 20.000 lei ezután fizettem eddig a házbéremelés előtti bérnek, vagyis 5000 leinek 20 százalékát, azaz 1000 leit, dr. Simonca ur javaslatára szerint fizetendő 20.000 lei után 9 százalék, azaz 1800 lei, tehát a „leszállítás” nálam pontosan 80 százalék emelésnek felel meg. Dr. Simonca ur számokkal támasztja alá javaslatát, lássuk, mit mutatnak ezen előterjesztett számadatok:

A régi bérek alapján befolyt

25 millió lakbér után 20% = 5 millió
28 millió üzletház után 10% = 2,8 „
a régi díjakból befolyt tehát .. 7,8 millió

Az új bérek alapján

76.133,750 lakbér után 9% .. 6.850 millió
36.692,792 üzletház .. 7% .. 2.570 „
javaslat szerint befolyt majd .. 9.420 millió

Tehát a pénzügyi osztály által összeállított számadatok szerint is több mint 1,6 millió leivel emelik a víz- és csatornázási üzem jövedelmét, mire való tehát félrevezetni a közönséget és ezeknek képviselőit, a mélyent isztelt tanácsos urakat?

Ez szemfényvesztő játék a számokkal

és megtévesztése azoknak, kik nem tudnak, vagy kényelmességből nem akarnak számolni. A dr. Rozvány-féle

ellenjavaslat épen ezen 1,6 millió plus-jövedelmet szüntet meg, amennyiben az általa indítványozott 7 százalék és a Simonca-féle 9 százalék között a differencia cirka ezen összegnek felel meg. A Rozvány által javasolt 7 százalékos „leszállítás” is a legtöbb lakónál 40 százalékos emelésnek felel meg, a Simonca-részéről beszolgáltatott összjövedelmek alapján megajított számfejtés szerint azonban ezen 7 százalék mellett a víz- és csatornázási üzem összjövedelme ugyanannyi marad, mint eddig volt.

Milyen célra akar a víz- és csatornázási üzem 1,6 millió plus-jövedelmet?

Ha szüksége van ezen összegre, miért nem nevezi meg, mire kell az, miért nem beszélnek egyenesen, őszintén? Ez a „leszállítási” trükk egyáltalán nem alkalmas a közönség bizalmának növelésére.

Még egyet: A „Nagyvárad Estilap” augusztus 13-iki számában kérdést intéztem a vízüzem vezetőségéhez, miért nincs vízszolgáltatás a magasabb helyeken? Kérdésemre válasz nem érkezett.

Most megismétlem kérdésemet annak kiegészítésével, hogy ha nincs vízük egész nyáron a magasabban lakó embereknek, miért kell ugyanannyi vízdiakot fizessenek, mint azok, akik egész éven át „élvezhetik” a vizet. Ezen kérdés megoldására javasoltam, hogy foglalkozzanak illetékesek a vízóra felállításának gondolatával.

Amennyiben ezen célra kell az 1,6 millió lei, javasolom Simonca pénzügyi tanácsos ur előterjesztésének elfogadását, különben ellenzem. R. F.

POMPEJI

Világszenzáció

a Heyman Szinkörben

Osvát irodalmi órái

Fárasztó és időpazarló kérdőkördések elkerülése végett Osvát Kálmán ez uton közli az irodalmi óráira vonatkozó tudnivalókat.

A jelentkezők hetenként 2 órát kapnak. Az órákon való részvétel legalább 1 hónapra át kötelező s ez időre a díjazás (személyenként 400 lei) a jelentkezéssel egy időben fizetendő.

Előadásának tárgya: válogatott fejezetek a világirodalomból és az irodalom lélektana. Behatóbb elemzés tárgyai lesznek: Steindhal, Flaubert, Zola, Bourget, Goethe, G. Keller, Hauptmann, Tolstoj, Dickens, Wilde, Shaw egyes művei és az essay nagy mesterei.

Jelentkezni e hét végéig bármely napon 12-2 és 5-6 óra között Ferdinánd király (Rákóczi) ut 41. szám alatt.

Pat és Patachon

izgalmas farkasvadászatot rendeznek az

APOLLÓ-ban

MOZI

Az Apolló mozgószínház műsora:

Szerdán 5, 7 és 9 órákor: Csöndes társ.

Csütörtökön 5, 7 és 9 órákor: Csöndes társ.

Jön: Pat és Patachon, vadászok az őszi szezon legremekesebb vigjátéka.

Az Atlantic nyári mozi műsora:

Szerdán este 9 órákor: Miss Arizona revütársulata.

Csütörtökön este 9 órákor: Miss Arizona revütársulata.

Mozgószínházak műsora

Heyman-szinkör

Ma és holnap
5, 7 és 9 órákor

POMPEJI végnapjai

Nagy monumentális film

Főszerepben:

Várkonyi Mihály, Korda Mária
Bernhardt Goetzke

Péntektől kezdődőleg

Josephine Baker és a Tiller görög A NAP BOLONDJA

cimű hatalmas revüben

Szenzációs kiállítás

Mérsékelt emelt helyárakkal

Apolló-mozgó

Szerdán
5, 7 és 9 órákor

Csendes társ

Érdekes vigjáték az amerikai tözsdelelet leglázasabb napjaiból

A főszerepben:

Leatrice Joy és Owen Moore

Jön

Jön

Pat és Patachon vadászok

Varrógépet vásároljunk

előnyös részletre a 38 év óta fennálló

Kalenda János cégnél

Piața Unirii No 10.
(Szt. László-tér)

Varrógépvásárlók a himzés, ajourozás stb. kitárlásában díjmentesen részesülnek.

Varrógépjavítás ugyanott

3753-2

MENDEL RUHAÁRUHÁZ Reg. Ferdinand 3.

Átmenceli kabátok
Raglanok
Esonopenyek
nagy választékban

REGGELI POSTA

A SZABADKAI NŐK HADSEREGE

Ne tessék megsértődni, de eleinte senkisémet velem komolyan a szabadkai nők akcióját. Összegyűltek a szabadkai városháza nagytermében nemzeti és felekezeti különbség nélkül és megalakították a nők pártját. Nem egy feminista szervezetet, hanem a nők jogaiért harcol, hanem egy szabályszerűen szervezett politikai pártot, amelynek hivatása volna részt kövelem magának az ország kormányzásának intézésében. A férfiak — mint ilyenkor szokás, — kissé ironikusan és löles mosollyal szemlélték tisztes távolból ezt a különös mozgalmat és általában az volt a véleményük, hogy hagyni kell a nőket szórakozni, egy ilyen politikai vitatkozás még mindig remesebb foglalkozás, mint a bridge vagy a charleston.

Kiderült azonban, hogy a nők pártjának egészen komoly politikai jelentősége van Jugoszláviában. Bizonyos „férfipártok” a nők szervezkedését politikai eszköznek akarják felhasználni és ilyen módon szeretnék beavatkozni az ország legfontosabb ügyeinek intézésébe.

A nők pártja ezzel különös jelentőségre tett szert. Már csak azért is, mert egészen tekintélyes és nagyon befolyásos hölgyek állanak a politikai mozgalmak élén, akik alkalmasak arra, hogy a nők pártjából számottevő politikai tényező szervezzenek.

Nagyon alkalmasnak látszik ez a szervezkedés, már csak azért is, mert heterogén elemeket egyesít magában, felülemelkedik a nemzeti problémán és áthidalja a társadalmi ellentéteket is. A nők tehát eszközül szolgálnak bizonyos férfiaknak, hogy politikai érvényesülésre tegyenek szert.

Nem hiszem, hogy a nőknek ez lett volna a céljuk, amikor a politikai tere léptek. Amint az elhangzott szónoklatokból is kitűnik, ők nem kívántak új politikai irányt kijelölni, céljuk csak az lett volna, harcoljanak a férfiak elnyomása ellen és érvényesítsék egyenjogósítási törekvésüket.

Mert, ha a nők tényleg politikai szervezkedéshez fognak, kétségtelenül ott volna a helyük — és pedig nemzetiség és osztálykülönbség nélkül, — ahol az elnyomottaké, a gyöngéké. A nők pártja arra volna predesztinálva, hogy természetes szövetségessé váljon a kisebbségeknek. Különös, hogy Jugoszláviában nem ez történik. A nők azzal kezdik meg a politikai szereplést, hogy az uralkodó pártokkal paktálnak. Ez az álláspont ellene van minden tradíciónak és minden észszerűségnek.

Női mozgalom azóta van, amikor

ta kultúra. Aristophanes frappáns boházatokát irt a nők mozgalmáról és egyik vigjátéka klasszikus bizonyítéka annak, hogy miképpen képzelik el a férfiak az állam berendezkedését akkor, ha a nők kerítik kezükbe a politikai hatalmat. Ez a felfogás azóta sem változott. Minden feminista mozga-

lomban felismerhetők azok az elvek, amelyeket a görög boházator olyan kiméletlen gunnyal állított pellengére.

A szabadkai nők, amikor eltertek az ősi tradícióktól, meghamisították évezredek küzdelmüknek hagyományait. Ezzel súlyos károkat is okoztak nemcsak maguk-

nak, hanem az egész társadalomnak. Nem lehet előlött már olcsó ötletekkel ironizálni és nem lehet a nők pártját még csak úrtalan szórakozásnak sem tekinteni. Bizony sokkal jobb lett volna, ha a nők Szabadkán is megmaradtak volna a bridge és a charleston mellett.

Mit vár a közönség a magyar színtársulattól?

Tehát Erdélyi.

A probléma személyi része, mint az Estilap jelentette, megoldódott. Koncessziója alapján Erdélyi Miklós maradt továbbra a nagyváradai színház igazgatója és dr. Janovics, aki ugyancsak a magyar társadalom kérésére állt készen, hogy végső esetben, nehéz körülmények közt is vállalja a színpad baját és gondjait, udvariasan visszavonult. A helyzet, ha nem is váratlan, de új, ami azonban nem jelenti egyben azt, hogy a kilátás a nagyváradai magyar színpad szempontlából egy szemernyi is javult.

Eftimiu vezérfelügyelő ur egy nyilatkozatában tagadja, mintha a román művészet érdekében ártani akarna a magyar színpad ügyének. Erről szó sem lehet, mondja Eftimiu ur s el is hisszük, hogy az éles eltérés, ami nyilatkozatai és tényei közt fenforog, inkább a felhők közt szárnyaló költő profán dolgoktól idegen fantáziájának reflexe, mint ártó szándék.

Ésre kell venni az erdélyi színpad vezérének, hogy a számitása revizióra szorul. Mert hiszen helyes, Erdélyi Miklós vállalkozott a kontinuitás megmenntésére. De, hogy képzelhető el, hogy a két művészt megélhet olyan körülmények között, ha mind a kétő kénytelen

a múlt századbeli viszonyokhoz visszatérni.

Ma már nem is olvassák azokat a regényeket, amelyekben — hogy is mondták csak a régiek — Theseis kordjáról van szó, a teatrista truppek közlekedő eszközéről, amelyen városról-városra vándoroltak szegények. Ki hiszi el, hogy amikor az utazás kedvezménye is megszűnt,

lehetőséges, hogy hetenkint Váradról Szatmárra vagy Szatmárról Temesvárra szállgálhasson egy színtársulat,

30-40 színész, 15-20 zenész, 8-10 műszaki ember, kulisszákkal, kellékekkel, ruháttal, ropant podgyással. Mi megy hamarabb tönkre az ember vagy a kellek? vagy minden nemes cél, maga a művészet? Ez éppígy vonat-

kozik a kolozsvári román társulatra is, amely szintén nem lesz túlságosan elragadtatva a sűrű és fárasztó utazásoktól: egész természetes.

Nem, a turnéknak nem ez volna a formája és a berendezése s nagyon kell félnünk, hogy ilyen körülmények közt senki se találja meg a számitását.

Mert milyen színtársulat lesz az, amelyet Erdélyi nem Nagyvárad, hanem a kétségkívül csekélyebb igényű Szatmár nivójára szervez? Vagyis ha

Nagyváradot valósággal Szatmár mellékalomlásává kapcsolják át.

Ilyen társulatot a nagyváradai közönség nem akceptálhat! Ezt meg kell tudnia Erdélyinek idején.

De ő bizonyára ceruzával számolt és ha az adott viszonyok közt érvényesítette jogait Nagyváradra vonatkozóan, kalkulációjában nyilván számot vetett azzal, hogy itt, ebben a haladott kulturájú városban csakis a közönség művészi igényeit mindenképp kielégítő színtársulattal lehet jelentkeznie. Ha t. i. a siker számára nem közömbös.

Jöjjen inkább kisebb társulattal, amelyet később, ha ezzel a közönség tetszését és támogatását megnyeri, ki kell egészíteni. Legyen inkább kisebb társulat, de előrangú társulat! Prima garnitúra. Szármyprobálgató kezdők, vagy ötödrendű csatárokat egyik igazgató se igyekezzon ránszólni. Ha soha nem lett volna szükség kitűnő, java színészekre, ma áldozatra való tekintet nélkül kell szerződnetni

a legjobbakat, akik még kaphatók.

Mert ez a legbiztosabb investíció a direktor számára. Jó társulat annyi, mint jó közönség. Rossz társulattal pedig semmit se lehet eljátszani, de... mindent el lehet játszani...

Aztán: a Csárdáskirálynő nagyon kedves és szép perett, és a Cirkuszhercegnő se kutyá. De vannak újabb operettek is, új nagy sikerek. Lássuk! Aztán előkelő, drámai műsort kérünk, de nem mezővárosi rendezésben.

Elismerjük, a követeléseinkben nem vagyunk szerények s nem is lehetünk, amikor a közönség véleményét fejezzük ki, amelyet igen jól ismerünk. De minden részről áldozatra van szükség. Igenis, most áldozzon tulajdon érdekében a direktor és ha

jól fizetett kitűnő színészekkel, kitűnő műsorral, kitűnő rendezéssel

mindent adott, amit tőle várnak, meg hozza maximális áldozatát a közönség is a mai rémes gazdasági leromlásban. És ezt a támogatást kell megszolgálni.

Bizunk benne, hogy színház és publikum meg lesz elégedve egymással. És ez nagy öröm lesz. És bizunk abban, hogy Eftimiu vezérfelügyelő ur is módosítani fogja elhatározását; ha tények figyelmeztetik rá, hogy tévedett.

Ál-koldusok járkálnak éjszakánként Váradon

Az éjszakai élet egyes tipikus alakjai a gyakori és széleskörű igazoltatások ellenére eég szép számmal vannak még mindig Nagyvárad területén. A kisebbszerű szélhámos csavargók egyik osztályát képezik ezek. A késő esti órákban tűnnek fel rendszerint a népesebb helyeken és különböző kérelmekkel tartóztatják fel és csapják be a hi sékenyeket járó-keőket. — Rendszerint végnélküli hazug törtétiákat tálnak fel, — melyekben ahány szó van, annyi az ellentmondás. — Mikor úgy képzelik, hogy a kiszemelt áldozat szívet már eléggé meglágyították, azzal végzik meséiket, hogy hosszút után érkeve, egy falat kenyérre, vagy éjjeli szállásra koldulnak rendszerint nagyobb összegeket.

Leggyakoribb eset az, mikor utazásuk folytatására próbálnak zsarolni, hogy állítólag évek óta nem látott családjukhoz juthassanak. A kért összeget mindannyiszor a megszólított egyén öltözkéhez mérik.

Többek közt megfigyeltünk egy ilyen alakot, ki egy kevésbé jól öltözött fiatallembertől husz lejt kért, hogy a közeli falvak valamelyikébe eljuthasson, egy vagyonosabb kinézésű urnak viszont azt vallotta, hogy Bukarestbe kell utaznia s e célra gyűjtött összegből még több, mint száz lej hiányzik. Minden kétséget kizár, hogy a naplopók egyik

ATLANTIC

Csütörtökön este 9 órai kezdettel

MISS ARIZONA

francia revütársulata teljesen új műsorral lép fel

Saját diszletek

Hid anézótér felett

Nagy zenekar

káros fajtájával állunk itt szembe. Valamennyiből dül a pálinkagőz, s ha sikerül néhány lejt összeszedniük, azonnal befordulnak valamelyik csapszákba, ahol magukat tökéletesen leisszák.

Uj! Pénzügyi Uj! Kézimunka és előnyömda üzlet

ahol párnamentőzéseket a legolcsóbb árban vállalok
Kácsér, N. Jorga (Zöldfa)-u. 9.

Kölcsönt

legolcsóbban, legelőnyösebben nyújt a

Granaria
Oradea

Ügynökök

3961

részletre való elárúsításra fix- és jutalékra felvétetnek

Friedman Jenő Sas-passage

NAPPAL

FOTEL

Uj rendszerű összesukható fotel, mely éjjel ágyak használható

már 3300 leltől kapható
ART kárpitosnál

Cosbuc (Szalárdi)-utca 9. szám
Rosenzweig-palota

EJEL

3883

AGY

A n. é. közönség b. tudomására hozom, hogy az oradeai vasúti

nagyállomás éttermét

átvettem és azt régi nivójára emeltem.

Legjobban elkészített hideg és meleg ételek, valamint tisztán kezelt kútú italok a legolcsóbb polgári árakban állanak a közönség rendelkezésére.

Szives pártfogási kér

NEAGU H. TRAIAN

a vasúti étterem új bérloje

Sanatorium

Maria-Grün
bel Graz
Stiermark

Gyógy- és vízgógyintézet minden modern orvosi berendezéssel. — Diétás, továbbá hő- és fekvő-kurák. Csodaszép őszi és téli üdülőhely ideges és belsőbetegek részére.
Vezető-orvos: **Dr. E. Süchl**
Kérjen képes prospektust!

Az adóterhek csökkentését ígéri a pénzügyminiszter,

— de ugyanakkor a költségvetés „rugalmasságáról” beszél

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Az állam 1928. évi költségvetésének összeállítását megkezdte már Vintila Bratianu pénzügyminiszter, aki részletes utasításokat küldött az egyes minisztériumoknak arra nézve, hogy tárcájuk költségvetését milyen alapon állítsák össze. Ez utasításokban többek között a következőket mondja a pénzügyminiszter:

— ... A jelenlegi kormány, amikor a hatalmat átvevte, kötelezettséget is vállalt, hogy

az egyenes adókat revízió alá veszi.

A jövő év elején új adóbecslés lesz. Ennek eredménye pedig a jelenlegi gazdasági helyzetben magukkal hozhatják az állami jövedelmek csök-

kentését, amivel természetesen számolni kell az 1928. évi költségvetés összeállításánál.

Mivel még sok adósságot kell kiegyenlíteni, — mondja Vintila Bratianu — köteleességünk már eleve megadni az 1928. évi költségvetésnek

a szükséges rugalmasságot,

hogy fedezhessük a terheket, amelyeket magunkra veszünk.

Arról is beszél, aztán Vintila Bratianu, hogy a háború óta kifejtett erőfeszítések lehetővé tegyék azt, hogy előbb, vagy utóbb kölcsönt vegyen fel az állam olyan feltételek mellett, amelyek összhangban állnak az ország közgazdasági és politikai helyzetével.

SPORT

NAC-Törekvés mérkőzés lesz vasárnap az olimpiai-alap javára

Minden idők legizgalmasabb mérkőzése volt a két örök rivális találkozása. A nagy „derby” minden alkalommal a nézők ezreit vonzotta a leher sávokkal határolt porond közé. Ezúttal is hatalmas érdeklődés mutatkozik a Rhédey-kerti pályán vasárnap le-

játszandó mérkőzés iránt. — Mindkét csapat a legkomplettebb felállításban jár. A mérkőzést teljesen nyílt, bájos volna előre megjósolnunk, melyik fogja magához ragadni a győzelmet.

Előzőleg Bihorul CFR. — Egyetértés mérkőzés lesz.

A NAC sakkversenye

Az Estilapban már hírt adtunk arról, hogy a Nagyvárad Arhetikai Club megalakította sakkosztályát. A megalakulás óta alig telt el két hét s máris a közeljövőben pompás versenyben jut kifejezésre az a hatalmas érdeklődés, — mely a Nac sakközöit körülveszi. Tekintettel arra a körülményre, hogy a Nac sakk-osztálya egyedül áll Váradon s így minden versenyző és sakkozni akaró odagravitál, másrészt pedig, mivel a versenyen — előreláthatólag — Várad legjobb sakkozói is részt vesznek (dr Borbély, dr Balogh, Sonnenwirth, Hajnal, Rosenberg), érthető tehát az a rendkívüli nagy

érdeklődés, amely a versenyt megelőzi.

A verseny győzteseit egy-egy művészi kivitelű díszoklevéllel jutalmazzák.

A versennyel kapcsolatban a szakosztály folyó hó 6-án, csütörtökön este 9 órakor rendkívüli gyűlést tart, amely gyűlésre mind aokat, akik a sakk iránt érdeklődnek, ezúton tisztelettel meghívja.

A verseny folyó hó 8-án, szombaton este kezdődik, nevezési zárlat péntek este 9 óra.

Benevezési díj 10 lej. A versenyen kizárólag a Nagyvárad Arhetikai Club sakk-szakosztályának tagjai indulhatnak.

BUTOROK

Konyha berendezések 3200 Leltől
Hálószobák 10,000 Leltől
Ebédők 23,000 Leltől

Nagy választék mindenféle butorokban, sodrony ágybetétek, matracok, hencserek. Gyári árak. Részletfizetés. 3934

E. Vulcan (Nagy Sándor)-utca 10 sz.

Várkonyi Mihály, Korda Mária és Bernhardt Goetzke játsszák a

POMPEJI utolsó napjai

c. film főszerepeit
a Heymanban

x Nagyvárad szenzációja: Ha elolvassa, látni fogja, hogy milyen sok kotta újdonság jelent meg. Jaj ez a banánhéj, (Charleston). Egy csók nem nagy dolog ám, (Blues). Pünkösti rózsaszál, (Tango). Agyó babám, (Tango). Fáradozom be a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályába, mindent megmutatunk.

Hogyan védekezzünk a gyermekbénulás járdánya ellen

A közegészségügyi minisztérium az alábbi rendelkezést küldötte a nagyvárad városi tisztiorvosi hivatalnak: Ha gyermekbénulásos eset jelentkezik, azonnal jelenteni kell az orvosi hivatalnak. Azokat, akik a beteggyanus gyerekekkel érintkeztek, meg kell vizsgálni. Azokat a gyermekeket, akik a bénulásgyanus gyerekekkel iskolába járnak, 15 napra el kell tiltani az iskola látogatásától. Ha nincs megfelelő lakás a beteg elhelyezésére, akkor szigorú izolálás végett a beteget a járványkórházba kell elhelyezni. A betegség elleni védekezésül az orriyukakat a következő szerrel kell bekenni: vazelin 20 gr. gromonol 10 csepp és kámför 0.25 gr. A fenti szerekből készült babszemnyi nagyságú készítményt az orriyukba kell betenni. A gyermekek orriyukába naponta háromszor a következő szerekből álló készítményt kell elhelyezni: vazelin olaj 20 gr. gomonol 4 csepp s 1 gr. finom poralaku acidum boricum. A gyermekek torkát óránkint oxigénes vízzel kell kiöblíteni. A tisztaságra nagy gondot kell fordítani, lehetőleg forralt vízből kell a gyermekeknek inni adni. Dr. Egy Gergely polgármester, dr. Major László főorvos.

x Rózsavölgyi és Társa, zeneműkiadók; Budapest összes sláger újdonságai, u. m.: Nem hiszek magának, (Tango) Katicabogár, (Blues). Kék ég, (Skicz-Blues.) Fekete nő, (Charleston.) Este hétkor, (Tango.) Kizáróan a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályában kapható

Gróf Nesselrode Károly nyilatkozik az Estilapnak a vasárnap esti razzjáról

öt-hat veszedelmes fiatalok miatt volt szükség a nagyszabású ellenőrzésre

— Saját tudósítónktól —

A vasárnap esti razzia felett nem egykönnyen lehet napirendre térni. Valahogyan nem egyeztethető össze a mai kor szellemével, tehát a mi felfogásunkkal sem. Bárhogyan is próbálják érvekkel alátámasztani, hogy a fiatalok védelméről szóló törvény nemcsak előírja, de egyenesen kötelezővé teszi a hatóságoknak, hogy időnként razzziákat rendezzenek a fiatalok ellen, a mi véleményünk továbbra is az marad, hogy ez a módszer korántsem alkalmas arra, hogy a razzizáción elfogott gyermekekre azzal a jótékony hatással lenne, mint ahogyan azt bizonyára a törvény megteremtői elképzelték. A gyermek roppant fogékony és lelkivilágára minden dolog, különösen az ilyen izgalommal teli, hihetetlen mély hatást tud gyakorolni.

Hogy lehet elképzelni borzongás nélkül, hogy öklömnyi gyereket éjszakára becsuknak tömlőbe; csirkefogók, veszedelmes betörők közé? Hiszen egy perc a börtön atmoszférájában, magának a cellának a megpillantása az éjszakai órában egy örök fertőzött seb lehet a gyermek ártatlan lelkén. Kétségbeesettől 1927-ben, amikor a rákgógyítás problémája csaknem meg van oldva; a rádium korában, amikor az Óceán fölött reptülőgépek járnak és az emberi elme és bátorság szárnyai ívelnek át világűrök között — hogyan lehet ma 10—12 éves tudatlan kis porontyokat megismertetni a tömlő éjszakájával? Ezekből a gyerekekből kerül ki a jövő generáció és félt, hogy ez a börtön levegőjét magába szívó ifjúság nem lesz olyan, mint, amilyennek igenis lennie kellene. Egyre sorakoztathatnánk föl érveinket azokkal szemben, akik hívei ennek a módszernek, akik a gyermekvédelmet úgy képzelik el, hogy hajtóvadászatot rendezzenek ártatlan gyermekek ellen. Az egyenesen kétségbeesett, hogy amint gróf Nesselrode Károly, a fiatalok bírája munkatársunk előtt mondotta:

— Öt-hat veszedelmes fiatalok van a városban, már hosszabb idő óta szökésben, ezeket akarjuk kézrekeríteni, ezért adtam utasítást a rendőrségnek a vasárnapi razzjáról!

Tehát öt-hat közveszélyes és körözés alatt álló fiatalok miatt ötvenhat ártatlan gyermeknek kellett szenvednie. És ami a legszomorubb, és jelen esetben egyenesen lehangozó: a fiatalok bírájának további nyilatkozata szerint

a vasárnapi razzian épen ez az öt-hat indexre tett „veszedelmes” gyerek nem került kézre.

Annak előrebocsátása mellett, hogy a bírói ítéletet mindenképpen tiszteletben igyekeznünk tartani, egy szöveget összes indoklással respektáljuk, — engedtessek meg nekünk is egy a bírói ítélet: teljesen függetlenül, de a bírói nyilatkozattal szervesen összefüggő dologra észrevételeinket megtenni.

Hangsúlyozzuk: a razzia intézménye ellen nincs és nem lehet kifogása egyetlen rendszerű polgárnak sem, ha a razziaon valóban a rend bűnöző ellenségeit sikerül összefogdosni. A speciális esetben pedig nem gáncsolhatjuk a rendőrséget, amely elvégre csak

alkalmazkodott Nesselrode gróf utasításaihoz. Viszont: gróf Nesselrode nyilatkozata szerint öt-hat szökésben levő fiatalok akartak vasárnap kézrekeríteni. A bíró ur igen előékenyen közölte az illetők nevét is. Mi ugyan a nyilatkozatnak ezt a részét nem használjuk föl. De, ha gróf Nesselrode Károly bíró ur ilyen pontosan tudta a gyermekek nevét is, akkor joggal kérdezhettük, miért nem csak azokat fogták el és egyáltalán: azokat miért nem fogták el?

Ártatlanok szenvedjenek bűnösök helyett? Hiába, valami nincs rendjén!

Az Estilap sorsolásának eredményei

Alább folytatjuk azoknak a szerencsés nyerőknek névsorát, akik az Estilap hétfői sorsolása alkalmával ajándékot nyertek:

- 3597 Éles (Kertváros).
- 3587 Báza (Mélyárok).
- 3572 Lakatos, Berthelet tábornok (Sal Ferenc) utca 6.
- 3072 Zemplényi fodrász.
- 3133 Rusza József, Mélyárok.
- 3530 Hartstein Pál.
- 3306 Antal, Élesd.
- 3551 Gyulainé, A. Treb. Laurian (Perecs) utca 10.
- 3522 Dr Rácz, Korona gyógyszerár.
- 3711 Izsák, Béke-utca 7.
- 3118 Máté Jolán, Szalonta.
- 3007 Schneiderné, Vlahuta (Szt. János) utca.
- 3465 Volvovits, Szalárd.
- 3110 Kucsma, Óvoda-utca.
- 3015 Dr Kazay Kálmán.
- 3150 Pártos, Dorobantilor (Rlikovszky) ut.
- 3037 Kiss, Méhes-telep.
- 3849 Réz Andor, Victoriei (Kolozsvári) utca 135.
- 3053 Özv. Béresné, I. C. Bratianu (Szaniszló) utca.
- 3615 Rosenberg, Pasteur (Kórház) utca.
- 3086 Steiner, B. P. Hasdeu (Hármas) utca 17.
- 3900 Weinbergerné, Aradi-ut 25
- 3730 Orbán, Zsiga Miklós (Lukács György) utca.
- 3188 Faragó cipőtisztító.
- 3401 Kovácsné, Velentia (Templom) tér 13.
- 3773 Soós, Hasdeu (Hármas) u.
- 3776 Dercsei borbély, Allomás.
- 3773 Dercsei borbély, Allomás.
- 3693 Széles Károly, Szalonta.
- 3870 Szabó, Cuza Voda (Szacsavay) utca 75.
- 3746 Izrael, Pasteur (Kórház) utca 63.
- 3682 Vekerdí Imre, Tenke.
- 3469 Finkelstein, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 36.
- 3325 Hegedűs, Victoriei (Kolozsvári) utca 78.
- 3647 Lindenfeldné, Vlahuta (Szt. János) utca 4.
- 3868 Retek József, Biharfélegyháza.
- 3686 Szlopp, Dobrogea (Veres Balázs) utca 14.
- 3667 Erdős M. Jenő, Alexandri (Teleki) utca 40.
- 3569 Penz, Károly herceg (Szilágyi Dezső) utca.
- 3383 Szekernyés S. Allomás,

- 3874 Ginderné, Str. Millerand (Arany János) utca.
- 3126 Kovács gyógyszerész, Diószeg.
- 3751 Szokol Ferenc, Petru Rares (Péter) utca.
- 3108 Bogel, dr Ion Ciordas (Berkovits Ferenc) utca.
- 3877 Lefkovics, Cuza Voda (Szacsavay) utca 28.
- 3207 Róth, Ferdinánd király (Rákóczi) ut.
- 3286 Tóth, Axenta Sever (Bém) utca.
- 3242 Kompány, Hattyu-utca.
- 3174 Dienesné, Ferdinánd király (Rákóczi) ut.
- 3496 Szenes Jenő.
- 3336 Kőszegi, N. Balcescu (Rét) utca.
- 3121 Mottl, Matei Corvinul (Batthányi) utca.
- 3257 Szilágyi Mariska, Millerand (Arany János) utca.
- 3408 Pánya, Mosoiu tábornok (Mezey Mihály) utca 5.
- 3875 Hegedűs Sándorné, Bihar.
- 3493 Blum Géza, Elite kávéház.
- 3615 Hoffmann Dezső, Ermi-hályfalva.
- 3728 Gál Juliska, Delavrancea (Ritoók Zsigmond) utca 22.
- 3662 Nyuzó József.
- 3082 Weiszner, Vitéz Mihály (Nagyipiac) tér 20.

- 3378 Nyul, Bernát-telep.
- 3101 Máté József, Eroul Necunoscut (Temető) utca.
- 3117 Könyves Kálmán, Törkölymérő 77.
- 3893 Jenei, Moldova (Kálvária) utca 4.
- 3131 Blász Sándor, Eroul Necunoscut (Temető) utca 19.
- 3170 Schröder Béla, Deccebal (Vitéz) utca.
- 3160 Tikos Eszti, Sf. O. Josif (Szőlős) utca.
- 3276 Baranyi, Erzsébet-liget.
- 3212 Popovits, Viktoria-szálló.
- 3301 Szilágyi, Demetrevits-telep.
- 3675 Keller Hermanné, Cogalniceanu (Várad Zsigmond) utca.
- 3095 Schwartz Sándorné, Mine-lor (Bánya) sor 1.
- 3204 Bugyi Gyula, Orfenitului (Arvaház) utca 1-a.
- 3338 Berinde, Pasteur (Kórház) utca 6.
- 3232 Varga Emma, dr Ion Ciordas (Berkovits Ferenc) utca 1.
- 3175 Szilágyi, Tace Ionescu (Kőrös) utca 55.
- 3399 Papp Mancsi, Vasile Con-ta (Halász) utca 2.
- 3482 Török, Mélyárok.
- 3841 Gyöngyi Mihály, Wilson (Füzés) utca 23.
- 3517 Igaz Károly, I. C. Bratianu (Szaniszló) utca 10.
- 3441 Wacksmann Tibor, Telegd.
- 3637 Majorné, Miron Costin (Erzsébet) utca.
- 3366 Tárnuk, Kommendáns-rét
- 3747 Kovács Katica.
- 3734 Máger, Cosbuc (Szalárdi) utca.

Jelentkezzenek tovább a következő számú nyerők is:
3786, — 3889, — 3931, — 4072, — 4500, — 3971, — 4033, — 4018, — 3963, — 3800, — 4036, — 3958, — 3781, — 4235, — 4327, — 4109.

Felkérjük a szerencsés nyerőket, hogy sorsjegyeikkel együtt a holnapi zsidó ünnep miatt, péntek reggeltől kezdve jelentkezzenek az ébresztő órák átvétele végett az Estilap kiadói hivatalában (Hegedűs hírlapiroda) a tolongás elkerülése céljából már előre is vezessék reá az átvételi elismervényt a sorsjegyek hátára és pedig a következőképpen:

Alulírott elismerem, hogy a Nagyvárad Estilaptól egy ébresztő órát, mint az Estilap sorsolásának nyeremény-tárgyát a mai napon hiánytalanul átvettem.

(Dátum, aláírás és pontos cím).

Esőernyő Blum Vilmosnál

mélyen leszállított árban

Kőröspari

Javításokat és áthuzásokat olcsón vállalok.

Butorvásárlók figyelmébe!

Hálószobák, ebédlők, uriszobák, garnitúrák, konyhaberendezések, komplett lakberendezések

nagy választékban

szolid, izléses, modern, megbízható, egyszerű és művészi kivitelben

olcsó engros árban kaphatók gyári lerakatunkban.

WALLERSTEIN FERENC UTODA

Nicolae Iorga (Zöldfa)-utca 19. szám alatt

APOLLÓ

Kedden 5, 7 és 9 órakor

Csendes társ

Vigjáték az amerikai tőzsdeélet
forró napjaiból
Leatrice Joy és Owen Moore
főszereplőkkel

* A városi tisztviselők nyelvvizsgálója. Soós István dr. városi tanácsos memorandumot dolgozott ki, amelyben kifejti, hogy a városi tisztviselők a törvény értelmében már 1924-ben letették a nyelvvizsgát. A törvény intézkedése szerint el kellett volna bocsátani azokat, akik a vizsgán nem feleltek meg. Elbocsátás azonban nem volt, mert mindenki megiejeit. Kifejti Soós István dr. azt is, hogy az üzemi tisztviselőknek vizsgát nem kell tenniük, mert ők szerződéses alkalmazottak, akiket sohasem közhivatalnokként bírálnak el. Ezt a memorandumot Soós István dr. átnyújtotta a polgármesternek, aki megígérte, hogy illetékes fórum elé juttatja; egyben Soós István dr.-t jóindulatáról biztosította.

Jó a Csendes társ az Apollóban!

x Grozavescu, a tragikus sorsu nagy tenorista legnagyobb lemezei megérkeztek a Hegedüs Hirlapirodába. Rigolletto, Zaubertotte, Carmen, Tosca, Bajazzo, Madame Butterfly. Ára 350 Lei.

* Nagy hajtóvadászat a farkasok ellen. Az elszaporodott farkasok az utóbbi időben már az egyedül haladó embereket is mégtámadták, úgy, hogy a hatóság széleskörű hajtóvadászatot rendelt el. A hajtást két kitűnő külföldi vadász, Pat és Patachon vezetik. Próbavadászat az Apollóban látható.

x Gramofon-lemezek: Szeret-e még, Lesz maga jusz is az enyém. Két Hager egy lemezen, megérkezett a Hegedüs Hirlapirodába. Ára 160 Lei.

Beethoven, Mozart, Verdi, Rubinstein, Chopin, Bach, Halevy, Leoncavallo, Mascagni, Duvernoy stb. a zeneirodalom kiválóságainak mesterművei hegedűre, zongorára, gordonkára. A külföld legelőkelőbb zeneműkiadóinak lerakata a Hegedüs Hirlapirodában Oradea. — Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek

Mi uiság?

A lei ma Zürichben: 324.—
Zürichi nyitós Váradi árfolyamok

BUDAPEST 324.—

BERLIN	—	—	—	—	12318	—
NEW-YORK	—	—	—	—	518.70	—
LONDON	—	—	—	—	2524.50	—
PARIS	—	—	—	—	2035.50	—
MILANO	—	—	—	—	2832	—
BUDAPEST	—	—	—	—	9072.50	—
PRAGA	—	—	—	—	1537	—
BECS	—	—	—	—	7317.50	—

1927. október 5.

Pengő	—	—	—	—	28.25	28.35
Dollár	—	—	—	—	160.12	161.12
Cseh korona	—	—	—	—	4.77	4.79
Svájci frank	—	—	—	—	31.13	31.17
Oszták shilling	—	—	—	—	22.70	22.77
Francia frank	—	—	—	—	6.30	6.35
Angol font	—	—	—	—	786	787
Olasz lira	—	—	—	—	8.75	8.80

HOSSZUNAP

Ma este, amikor a nap lemegy és amikor a csillagok feljönnek, megkezdődik zsidó polgártársaink legnagyobb ünnepe: a Hosszunap. A vezeklés, a kiengesztelődés, a megbocsátás, a bűnbánás és a béke ünnepe ez, amelyet szent áhitattal ünnepel meg mindenki, aki a zsidósághoz tartozónak tartja magát. Huszonnégy óráig tartó szigorú böjt, imádkozás és könyörgés közben telik el az egész ünnep, amelyet nem hiába neveztek el évezredek óta Hosszunapnak.

Nagyváradi összes zsidó templomai zsúfolásig megtelnek a nagy ünnep alkalmából és az ájtatos hívők befogadására sok helyen még pótimaházat is rendeztek be. A hatóságok a legzélesebbkörű intézkedést tették meg a zsidók ünnepi nyugalmának megővése céljából. A Cion-templomban dr. Kecskeméti Lipót főrabbi, a zárda-utcai templomban Fuchs Benjámin főrabbi főgnak a holnap délelőtti istentiszteletük folyamán beszédet mondani.

* Prefektusok gyűlése Kolozsváron. Holnap reggel Kolozsváron gyűlést tartanak Erdély összes prefektusai. A gyűlésre Tatarescu miniszterelnök hívta össze a vármegyék fejeit. Az értekezlet előre láthatólag igen fontos jelentőségű és több közidőzgatási kérdés kerül megvilágításra.

* Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár r.t. nagyváradi fiókjának devizaosztálya működését megkezdte. Foglalkozik bármely piacra szóló csekkek kiállításával és pénz átutalásával. Jogositott vámcsekkek kiállítására is. Effektiv valutákat vesz és elad. Pengő- és más devizaváltókat legelőnyösebb kamattal mellett leszámitol. A devizaosztály telefonjai: 330, 451 és 753.

* Lezáriák a Gojdu-lyceum előtti uttestet. Már nem egy ízben foglalkoztunk a Gojdu-lyceum igazgatóságának azzal a kérelmével, hogy a tanítás nyugodt menetének biztosítása érdekében az iskolaépület előtt lévő uttestet zárják el a kocsik és egyéb járművek forgalma elől. Az állandó választmány tegnapi ülésén egyhangúlag hozzájárultak a kérelem teljesítéséhez és már meg is tették a szükséges intézkedéseket az uttest lezárására.

* Kultuszminiszteri engedély szükséges a tánciskolákhoz. A kultuszminisztérium ma délelőtti tudomásul adta a városnak, hogy a tánciskolák működéséhez kultuszminiszteri engedély szükséges. Ezt a miniszteri engedélyt a már működő tánciskolák is kötelesek megszerezni.

* Jogerőssé vált Pankolits Károly tízezer lejes bírsága. Megírtuk annak idején, hogy a nagyváradi járásbíró Pankolits Károly uszodatulajdonost tízezer lej pénzbüntetésre ítélte, mert egy fürdőjegyért az engedélyezett 15 lej helyett 20 lejt számított. Fellebezés folytán az ügy a törvényszékhez, majd a táblához került, amely az első bíróságok ítéletét annak indokainál fogva teljes egészében jóváhagyta.

Jön Napóleon!

x Legfrisebb könyvújdonások a Hegedüs Hirlapirodában.

* Garázdálkodnak a farkasok. Az utóbbi időben megint óriási módon elszaporodtak a hegyek között a farkasok, úgy, hogy most már egyenesen veszedelmes fogyni nélkül járni. A hatóságok nagy irtóvadászatot határoztak el és Pat és Patachon, a két híres külföldi vadász jelentkeztek vezetőkné. Az egész vadászat lefolyását az Apollóban lehet majd látni, mert arról remek mozgófénykép készült.

x Vogue legfrisebb októberi száma tele őszi divat kreációkkal, megérkezett a Hegedüs Hirlapirodába. Ára 75 Lei.

* Orvosi hír. Dr. Mees Samu főorvos négy heti tartózkodásra külföldre utazott.

Dr. Schimmer László, az ideg és lelki betegségek szakorvosa, rendelőjét Str. I. C. Bratlanu (Szaniszló)-u. 1-a. alól Rimanóczy-utca 11. sz. alá helyezte át. Rendel. 10—1-ig és d. u. 3—6-ig.

* Bármilyen kottát keres, a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályában megkaphatja.

* Dr. Farkas András Nagyváradon. Illusztris orvosvendége volt a napokban Nagyváradnak. Dr. Farkas András budapesti ortopéd sebész a csont- és gerincbetegségek ez a világhírű specialistája a pár hónap óta betegen fekvő Váradi Lajoshoz utazott ide. Nagy számban keresték fel a különböző betegek Nagyváradon a fiatal tudóst, akik azonban kötelességei két napitartózkodás után visszaszállítottak Budapestre.

x Férfi ingek méret után Lei 450-től Lengyelnél, Ferdinánd király-ut. 5.

x Megnyitott Kalinovcsán kelmeifestő és vegyítészti fióközlete Decebal (Vitéz)-ut. ca 31, az iskolával szemben.

x „Lápossy Zeneiskola” hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal. Str. Simeon Stefan (Behlen-u.) 20.

x Lesz maga jusz is — Szeret-e még? paródiája, Radó Sándor budapesti komikussal, gramofon-lemezen kapható a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályában.

— Akarja látni, mi a tőzsdezés következménye?

— Nézze meg a „Csendes társ”-at az Apollóban.

Zenetanárok és tanulók figyelmébe!

Hegedű, zongora és mindenféle hangszerekre való iskolák, tanulmányok és előadási darabok legelőnyösebben beszerezhetők a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályában Oradea Bul. Regele Ferdinand 2.

Vidéki megrendeléseket postafordultával küldjük.

Heli árjegyzék

Valódi karlsbadi teáskészlet 6 személyes	—	—	450 lei
Karlsbadi színes uzsonnákészlet 6 személyes	—	—	140 lei
Karlsbadi színes teáskészlet 6 személyes	—	—	140 lei
Karlsbadi színes étkező készlet 6 személyes	—	—	1600 lei
valódi ROSENTHAL teáskészlet 6 személyes	—	—	1000 lei
valódi ROSENTHAL ebédlőkészlet	—	—	4000 lei
Valódi ROSENTHAL kávékészlet 6 személyes	—	—	1000 lei
Főzőedény „ROSENTHAL” 6 személyes	—	—	200 lei
Előételes tálak „ROSENTHAL” 6 személyes	—	—	200 lei

Kristály üvegekészletek 6, 12 és 24 személyre. — Evőeszközök valódi „Berndorf” — Gyógyszereseknek mindenféle üvegek és téglék gyári árakban — Demjonok kosárfonott üvegek

Tábla ablaküvegek asztalosoknak és építésznek olcsó árakban. Eladás nagyban és kicsinyben

Frapi Komlós Testvérek

Gyári raktár nagykereskedés

ORADEA — NAGYVÁRAD N. Iorga (Zöldfa)-utca 13. Telefon: 372

Petróczy Alicenak szép jövőt jósol Janovics direktor

— Saját tudósítónktól —

Beszélgettünk dr. Janovics Jenővel, a kolozsvári magyar színház igazgatóval. Üdítő öröm diskurálni egy művelt európai horizontu színházi emberrel, akinek nemcsak ráfizetésről és intrikákról és intrikusokról van mondanivalója. Új művészi feladatok foglalkoztatják, a dráma fejlődésének irányára érdeklődik most és beszélgetés közben szobakerülnek új tehetségek, új nevek irodalomban, filmben, színpadon.

Igy jutunk el ismerősökhöz. És megkérdezzük, szívesen fogadta-e a kolozsvári közönség Petróczy Alicet, akít a kincses városnak a nagyváradi színpad adott, Janovics arca felderül:

— A fiatal művésznő nagyon meg lehet elégedve a fogadtatással; igen szívesen és sok melegséggel köszöntötte a mi publikumunk.

— De mondtuk — miután minket Petróczy Alice jövője őszintén érdekel, megérti igazgató ur, ha fontosabbnak tartjuk a közönség esetleges hangulatánál az ön véleményét. Milyennek találja ezt a kedves és finom nagyváradi urilányt egy elsőrangú színházi szakértő, mint ön, gondolja-e, hogy nem fognak csalódni, akik a kisasszony tehetségében bíznak és úgy vélekednek, hogy talentuma hozzáértő rendező keze alatt kivirágozhatik.

Janovics szívesen felelt a kérdésre:

— Meg vagyok győződve, hogy Petróczy Alicenak igen szép jövője van. Színpadra teremtett tehetség, amit én már régebben észrevettem. Most még jóformán nyers anyag, de nemes anyag, amelynek kicsiszolása nem nehéz, mert szerencsés külső adottságai mellett a fiatal művész igen intelligens és csupa lázongó ambíció. Mi mindenesetre a legnagyobb gonddal és odaadással fogjuk előkészíteni művészi karrierjét. Színpadunkon való jelenlegi helyzetét talán elég markánsan jellemzi, hogy Desdemónát játszotta Kolozsváron és pedig szép sikerrel. Tehát Shakespeare. Azt hiszem a komoly, klasszikus szerepek felé vezet az útja.

Őszintén örülünk ennek a nyilatkozatnak. Megint elindult Váradról valaki...

• Unamuno is részt vett a legutóbbi felkutatott spanyol összeesküvésben. Madridból jelentik: A nyugalom egész Spanyolországban kezd helyreállni. Az összeesküvésben kétszáz-an vettek részt, köztük Sanchez Guerra volt miniszterelnök, Alba volt miniszter és Unamuno, a világhírű író.

• Kész a new-yorki Kossuth-szobor. Budapesti tudósítónk táviratozza: New-York városa már régen elhatározta, hogy szobrot állít Kossuth Lajosnak. A szobrot Horvay János, az ismert pesti művész készítette és a zsűri már át is vette.

Budapest hivatalosan cáfolja az 1920-as francia szövetségi ajánlatot

Még mindig nem oldódott meg a Paléologue rejtély

— Az Estilap eredeti távirata — kes helyről nyert felhathalmazás alapján közli:

— Valótlan az, hogy 1920. június 20-án, vagy azelőtt, vagy azután a magyar kormány a francia kormánytól Millerand aláírásával formális ajánlatot kapott volna, szövetség, vagy katonai szerződés létesítésére.

Ennyit mond a cáfolat. Ez azonban Paléologue-féle levél rejtélyét, ban még mindig nem tisztázza a mert hiszen a cáfolat Millerand-

ról beszél, aki abban az időben Franciaország miniszterelnöke volt, míg a külügyeket a nagybetege Pichon helyett Paléologue titkár vezette. Valószínű, hogy Peidl Gyula szociáldemokrata képviselő javaslatára a magyar országgyűlés parlamenti bizottságot küld ki az ügy megvizsgálására.

Váradiaak súlyos autóbalesete a kolozsvári országúton

Ma hajnalban fél 5-kor egy nagyváradi jelzésű automobil állt meg a zsidókórház előtt. Az autóból két súlyosabb és egy könnyebb sebesültet emeltek ki. Amikor a sebesültek kissé magukhoz tértek, egyikük, aki könnyebben sebesült, elmondotta a baleset történetét.

Ecsedy József sofőr tegnap este kirándulára vitte Rákosi Böske mozipénztárosnőt és ennek két férjismertjét: Koller mozihegedűst

és Jachin rendőrségi detektívet. Ez utóbbiak egyike vezette az autót Mezötelegd felé. Az országúton

az autó megcsuszott és nekiment egy fának.

A gépkocsi üvegablaka összezúzódott és a szilánkok ötcentiméternyi hosszú és másfél centi mély sebet okoztak Rákosi Böske komlokán. — Ecsedy József a karján, fején és hátán szenvedett súlyos sérüléseket és három foga ki

is tört. Koller csak kisebb sebeket kapott, úgy, hogy kötözés után el is bocsájtották a kórházból. Jachin rendőrségi detektív, aki a kormány-nál ült, nem sérült meg.

Rákosi Böske Fischer Imre dr. sebészorvos ma reggel megoperálta; állapota súlyos, de aggodalomra nincs ok.

A „Nagyváradi Estilap” munkatársa megpróbált a két súlyosan sérült áldozattal beszélni, de ezek még nem tértek magukhoz.

Angol képviselők Budapesten

— Budapesti tudósítónk távirata —

Az angol parlament mindkét házából kiküldött magyar bizottság Budapestre érkezett a magyar kérdés tanulmányozására. A bizottság vezetője Gower őrnagy, tekintélyes konzervatív képviselő

és antikommunista harcos.

A tagok között van Thomas a munkáskormány volt munkaügyi minisztere is.

Gower részletesebben egyelőre nem nyilatkozott.

Véresre vert egy orvosnővendék egy öreg ügyvédet

Csúnya botrány Bukarest egyik bulvárdján

Bukaresti tudósítónk táviratozza: Kinos botrány történt tegnap este Bukarest egyik legforgalmasabb helyén, a Bulvardul Elisabethan. — Titus Jipescu orvostanhallgató, aki több kollégájával együtt ment a bulvárdon, a Palace-mozgó közelében

sértő szavakkal illetett egy nőt,

aki egymagában jött az ellenkező irányból.

A felháborodott urinő megszólította a véletlenül arra járó D. Macri nevű idősebb ügyvédet: vegye őt védelmébe a fiatal emberrel szemben. Macri ügyvéd természetesen eleget tett a nő kívánságának és megpróbálta rendre inteni a fiatalembert. Erre Jipescu valósággal elárasztotta az idős urat szidalmakkal, majd mikor kellenél erősebben felizgult, leirhatatlan dühvel

rávetette magát az öreg urra és addig ütötte-verte, míg az össze nem esett,

akkor aztán rugdalni kezdte.

Végre jött egy rendőrkömiszár és két rendőr, akik nagynehezen kiragadták a megdühödött diák kezéből a véresre vert öreg ügyvédet. Jipescu azzal fenyegette a rendőrközégeket, hogy

ki fogja őket dobálni állásukból.

A fiatalembert letartóztatták és bevitték a rendőrprefektúrára, ahol a kihallgatást végző komiszár is azzal fenyegette meg, hogy majd elbánik vele. Eppen ezért Jipescut hatósági közeg elleni erőszak miatt hadbírság elé állítják.

Leverték a mexikói lázadást

— Az Estilap eredeti távirata —

Mexikóból jelentik: Serrano tábornokot, a felkelők vezérét, tizenhárom hívével együtt, a kormánycsapatok elfogták, haditörvényszék elé állították és kivégezték. A legutolsó ütközetben a kormánycsapatok minden lázadót megöltek.

Nyilvános árlejtésen adják bérbe az Apolló- palota lakásait

— Saját tudósítónktól —

Megirtuk még annak idején, hogy a város, mint az Apolló-bérpalota tulajdonosa összes olyan lakóinak, akik nem tisztviselők, november elsejére fölmondta a bérletet. Az állandó választmány tegnapi ülésén határozatilag kimondta, hogy az ilyenformán megürült lakásokat

nyilvános árlejtésen adják bérbe.

Az árlejtést már a legközelebbi napokban ki fogják írni. A nem-tisztviselő lakók névsora a következő: Pásztor Ede, Hercz Imre, dr. Hajdu Zoltán, dr. Zigre Miklós, dr. Székely Zoltán, Hegedűs Nándor, dr. Kovács Gyula, Halász Márton dr. Márkus Lászlóné, dr. Banc György, Bleyer Andor, Papolczy Ferenc és Kelemen Vilmos.

• Összesen tehát tizenhárom lakásra írják ki az árlejtést.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

ISKOLA táskák, útda táskák a legnagyobb választékban és legolcsóbb árakban Bőráruipari Rt. Iserakata, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 5. 3742

JÖJJÖN az üzletembe, és tegyen egy próbát bevásárlásra, ahol meggyőződhetik előnyös feltételeimről és kiszolgálásomról. Női kabátok a legújabb divat szerint, férfi és női szövetek, vásznak, sifonok, batisztok, damasztok, cöpperek és minden divat dolgok, héli vagy havi lefizetésre. Rottenberg Márton cégnél, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 15. 179

MERKUR. H. nem továbbit levelet. Irj sokat. Csókollak. Tied. 354

TEGNAP este a lapra figyelemztetett hölgyet kérem, írjon „Tetszik nekem” jellegre a kiadókba, mikor és hol láthatom viszont. 353

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnalra, fűtés és világítással együtt, havi 1500 leírt kiadó. Bővebbet a „Metropol” szálloda portásánál. 3950

KIADÓ üzlet, vagy irodának alkalmas helyiség Rimanóczy-utca 9. alatt. Értekezhetni ugyanott a háztulajdonosnál. 352

2 szobás lakást keresek november elsejére. Cím a Hegedüs Hirlapirodában.

ALKALMAZÁS

FIX és jutalékra felvesz ügynököket részletfizetésre való ládára, Rottenberg Márton cég, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 15. 180

ANSTAENDIGES deutsches Fräulein sucht per 15. október. Weisz Nándorné, Ciorogariu püspök (Uri) utca 5. 319

MASSZÖRNEK, ápolónak ajánlkozok huszonhat éve ebben dolgozó kiváló erő. Cím: Cele Tiei Crisuri (Torna) utca 5.

TERMÉNY szakmában jártas fiatalember, bevásárlást érti, állást keres. Cím: Jorga Miklós (Zöldfa) utca 6. Rác. 331

SZAKACSNÓT keresek. Eminescu (Ezredévi) Emléktér 18. 813

TÖBB évi ügyvédi irodai gyakorlattal bíró gépirónó állást keres. Cím: dr. Rosenthal ügyvédnél. 347

NÉMET-magyar levelező, gépés és gyorsíró, önálló munkaerő, állását változtatná, esetleg lenapra. Ajánlatokat „Könyvelés és” alatt a Nagyvárad kiadóhivatalába kér. 329

Gyermekköcsik

ernyők, gumvizások, 3707
szakszerű javítások

Szöke Miklós gyermekköcsik
üzemében

Piața Unirii 16., Saguna (Kapucinus-u.) szorok

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

DEUTSCHEN Mädchen für alles sucht Kleine Familie (Cuza Voda 52. Kornweisz. 350

KERESÜNK intelligens munkást, ki cacaógyárban vagy nagyobb csokoládégyárban volt hosszabb ideig alkalmazásban. Cím a kiadóban. 351

PERFECT román gépirónó 5 évi irodai praxissal állást keres. Cím a kiadóban. 348

BEJARONONEK ajánlkozok ügyes, fiatal asszony. Take Jonescu (Körös) utca 16. 355

2 (Kettő) autószerelő kocsivezetőt keresünk, megbízható, komoly munkaerők adják le címüket a kiadóhivatalban.

ADÁS-VÉTEL

FAVAGAST villanyerőre vállalkozok, minden mennyiségben, 10 mtr 1 óra alatt kész. Krupka, Moldova (Kálvária) utca 6. 310

DUMAS: Gróf Monte Cristo című könyvét NÉMETÜL megvételre keresem. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 291

HASZNALT bolti állványokat, stélázsikat sürgősen megvételre keresek. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 315

KVADRUB-SZEKRÉNY, 3 ajtó, tükör-ajtóval eladó. Cím a kiadóban.

ISKOLAHEGEDÜK eladásra, szakszerű javítása Simon hangszerkészítőnél, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 22. Alapítva 1894. 3939.7

OLCSÓ HALÓSZOBA citromsárga, alig használt és több szekrény eladó. Megtekinthető: Apolló-palota III. 17. 346

Nagyon szép, modern pulitérus háló, ebédlő, sürgősen eladó. Cím a kiadóban. 344

HEGEDÜVASARLÓK figyelembe!!! Kitűnő minőségű cseh hegedűk érkeztek, melyek engrós árban kaphatók a Granária áruak-tár telepén. 345

KÜLÖNFÉLÉK

URICSALAD elvállal 2 vidéki tanulót külön hálószobával és zongora használatával, Ferdinánd király (Rákóczi) uton. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 337

CARMEN Sylva (Schlauch) tér közvetlen közelében miházból kosztot kihordásra keresek. Cím Hegedüs Hirlapirodában kérek. 333

JÓKARBAN levő ISTALLÓ 8-10 lóra vagy máhára azonnal kiadó. Juricskay, Aurél Vlaicu (Vámház) utca 26. 349

x Hencserek részlete Mansberg-nél. Bul. Reg. Ferdinand 17.

Hangjegyek

mindenfélé hangszerre a Hegedüs Hirlapiroda zenemű-osztályában kaphatók, Oradea.

Tüzifa, élesdi oltott mész, lordai cement

prima, száraz cser- és bükkhasáb, különféle betoncsövek, rabitz-lap, kátránypapír, téglák, cserép legolcsóbban kaphatók

JURICKSKAY BÉLA

tüzifa és építkezési anyagraktárban 3894

Piața Mihai Viteazul (Nagypiac-tér) mellett, a leégett Adria-malom telepén

Nyugdíjasok figyelmébe! Ügynököket felveszek.

Bécsi és berlini kottaujdonságok

DREI MASKEN és ROEHR zenemű kiadásai:

Wenn die Sahara schläft.

Adieu Mimi: Dein Herz.

Verlieb dich in Frühling

Tango

Wenn Herr Meier untertaucht

Heut ist die Käte ete-petete

In Abbazia wars

Charleston

Tee und Tanz

IX-ik kötet, 20 kiváló jobbnál-jobb tánc- és énekszám. Pazar kiállítás

Ich fahr mit meiner Klara

Eugenie

Onestep

Ukelele Lullaby

Herr Lehmann

Wir leben, wer weiss wie lang

Sag Du zu mir

Blues

Beim Tanz der Jugend

Modern táncok, dalok könnyű letétben. 16-külföldi sláger van a kötetben

Ugyanezek a kották szalon-zenekarra is megvannak.

Kapható és vidékre azonnal küldi a

Hegedüs Hirlapiroda zenemű-osztálya
Oradea—Nagyvárad